

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 4Tv/5/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122344560
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Korbeľová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2023:6122344560.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Samosudca Okresného súdu Banská Bystrica JUDr. Eva Korbeľová na hlavnom pojednávaní konanom dňa 25. 01. 2023 v Banskej Bystrici, takto

r o z h o d o l :

I. J. S. J. L. W. Č. , nar. XX.XX.XXXX v G., trvale bytom Y. XX/XX, X. L. Y., okres Brezno,

sa podľa § 285 písm. b) Tr. por. o s l o b o d z u j e spod obžaloby prokurátora bývalej Vojenskej obvodovej prokuratúry Banská Bystrica sp. zn. OPv 103/1986 zo dňa 06. 06. 1986, doručenej bývalému Vojenskému obvodovému súdu Banská Bystrica dňa 11. 06. 1986, pre trestný čin nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že dňa 02. 04. 1986 v úmysle trvale sa vyhnúť vojenskej činnnej službe nenastúpil na vojenské cvičenie k VÚ 1743 Banská Bystrica a neurobil tak ani do 24 hodín po uplynutí lehoty určenej v povolávacom rozkaze, pretože skutok nie je trestným činom.

o d ô v o d n e n i e :

Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 6Nt/19/2021 zo dňa 08. 06. 2022, právoplatným dňa 08. 06. 2022 bola povolená obnova konania v prospech odsúdeného I. J., nar. XX. XX. XXXX v G., trvale bytom Y. XX/XX, X. L. Y. v trestnej veci Vojenského obvodného súdu Banská Bystrica sp. zn. 3T/81/86 zo dňa 17. 06. 1986. Zároveň súd zrušil rozsudok Vojenského obvodného súdu Banská Bystrica sp. zn. 3T/81/86 zo dňa 17. 06. 1986, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na toto rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad.

Z fotokópie rozsudku Vojenského obvodného súdu Banská Bystrica sp. zn. 3T/81/86 zo dňa 17. 06. 1986, vyplýva, že I. J. bol uznaný vinným z trestného činu nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1964 Zb, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 16 mesiacov nepodmienečne, za súčasného uloženia aj trestu straty vojenskej hodnosti. V odôvodnení tohto rozhodnutia bolo uvedené, že náboženské presvedčenie nemôže byť dôvodom k tomu, aby niekto odopieral plniť občiansku povinnosť, ktorá mu bola uložená zákonom, s poukazom na to, že si odsúdený prevzal dňa 03. 03. 1986 povolávací rozkaz a nenastúpil na výkon vojenskej služby.

Podľa § 404 ods. 1 Tr. por. ak bola právoplatne povolená obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným uznesením prokurátora o zastavení trestného stíhania, podmienečnom zastavení trestného stíhania alebo o podmienečnom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného, pokračuje sa v prípravnom konaní.

Podľa § 404 ods. 2 Tr. por., v ostatných prípadoch pokračuje súd po právoplatnom povolení obnovy konania v konaní na podklade pôvodnej obžaloby, ak sa nevyslovilo, že vec sa vracia prokurátorovi do prípravného konania. Ak súd zrušil právoplatný rozsudok, ktorý bol vyhlásený na základe konania o dohode o vine a treste, vždy vráti vec prokurátorovi do prípravného konania.

Vzhľadom na to, že uznesenie povoľujúce obnovu konania neobsahovalo odôvodnenie, konajúci súd po povolení obnovy konania sa musel vysporiadať aj s dôvodmi prečo táto bola vôbec povolená.

Z pripojeného spisového materiálu 6Nt/19/2021 je zrejmé, že odsúdený v návrhu na povolenie obnovy konania uviedol, že kvôli svojmu svedomiu a náboženskému presvedčeniu Svedka Jehovovho odmietal vykonať vojenské cvičenie v trvaní 21 dní. Pre svoje náboženské presvedčenie sa nechcel dostať do rozporu so zákonom, a preto bol dvakrát navštíviť vojenskú správu, kde svoje stanovisko vysvetlil a vec chcel riešiť. Napriek tomu, vojenská správa mu poslala povolávací rozkaz a tento na vojenské cvičenie nenastúpil. Z tohto dôvodu bol vyššie uvedeným rozsudkom odsúdený. Konajúci súd povolil obnovu konania zrejme z dôvodu, že odsúdený mal mať uzatvorenú pracovnú zmluvu na práci v bani a zároveň mal pochybnosti o tom, či sa vôbec Vojenský obvodný súd ňou zaoberal a bral ju v úvahu, teda či sa vôbec zaoberal právnou normou nižšej právnej sily, neuverejnenou v Zbierke zákonov SR, majúcou vzťah k predmetnému prípadu - Uznesením vlády č. 229 z 12. 03. 1958.

S poukazom na zákonné ustanovenia súd po povolení obnovy konania konal na podklade pôvodnej obžaloby podanej prokurátora bývalej Vojenskej obvodovej prokuratúry Banská Bystrica sp. zn. 0Pv 103/1986 zo dňa 06. 06. 1986, doručenej bývalému Vojenskému obvodovému súdu Banská Bystrica dňa 11. 06. 1986, pre trestný čin nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že dňa 02. 04. 1986 v úmysle trvale sa vyhnúť vojenskej činnosti nenastúpil na vojenské cvičenie k VÚ 1743 Banská Bystrica a neurobil tak ani do 24 hodín po uplynutí lehoty určenej v povolávacom rozkaze.

Následné hlavné pojednávanie už po povolení obnovy konania sa konalo za plnenia procesných podmienok v neprítomnosti odsúdeného a jeho obhajcu, avšak za prítomnosti prokurátora Okresnej prokuratúry Banská Bystrica, kedy boli podľa § 269 Tr. por. prečítané listinné dôkazy, a to

- spisový materiál Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 6Nt/19/2021 a z neho uznesenie o povolení obnovy konania č.l. 44, odpis registra trestov č.l. 9,
- fotokópiu trestného spisu VOS Banská Bystrica sp. zn. 3T/81/1986 č.l. 13-28 - a z neho: obal spisu č.l. 13, spisový prehľad č.l. 14-15, uznesenie VOP BB sp. zn. 0Pv 103/86 z 07.05.1986 o vzatí I. J. do väzby č.l. 16, príkaz na prijatie do väzby č.l. 17, obžaloba prokurátora Vojenskej obvodovej prokuratúry Banská Bystrica sp. zn. 0Pv 103/1986 zo dňa 06. 06. 1986, doručenej Vojenskému obvodovému súdu Banská Bystrica dňa 11. 06. 1986 č.l. 18-20, rozsudok Vojenského obvodového súdu Banská Bystrica sp. zn. 3T/81/86 zo dňa 17.06.1986 č.l. 21-24, nariadenie VT č.l. 25, hlásenie zmien č.l. 26-27, uznesenie o zahladení odsúdenia č.l. 28,
- lustrácie súdu č.l. 29-33, odpoveď obhajcu na výzvu súdu adresovanú obvinenému č.l. 39-40, 45, odpovede na dožiadania č.l. 51-65, 71-74 - ČR, SR, ÚPSVaR Brezno č.l. 52, VŠZP BB č.l. 56, MO SR, vojenský archív č.l. 59, sociálna poisťovňa č.l.60, štátny archív v BB č.l. 61, Český svaz stavebných inžénrov č.l. 64, Státní oblastní archiv v Praze č.l. 65, Vojenský historický ústav Bratislava č.l. 71, Národní archiv Praha č.l. 72, Skanska a.s. Praha č.l. 73, MO SR, vojenský archív Trnava č.l. 74, 77, fotokópia pracovného hodnotenia od Železniční stavitelství Praha - závod 4 na I. J. adresované VOP BB sp. zn. 0Pv 103/86 č.l.8, Česká správa sociálního zabezpečení č.l. 93, č.l.88-89 písomné podanie obhajcu, Úradný list ministra národnej obrany a ministra palív, publikované v čiastke 41/1958 Zb. zo dňa 21. mája 1958 č.l.94.

Vzhľadom na to, že súd mal za preukázané, že odsúdený I. J. má zaznamenané na jeho osobnej karte, ako aj v zázname z hodnotenia od jeho zamestnávateľa „Železničné stavitelství Praha“, stav. oddiel Dolný Harmanec, že tento bol zamestnaný u Železničného stavitelstva Praha ako stavbár od 01. 03. 1985, kedy pracoval na stavbe strediska 07-rekonštrukcia tunelu 2a Uľanka, je zrejmé, že pôvodný Vojenský obvodný súd sa touto skutočnosťou vôbec nezaoberal, pretože nemal byť povolaný na výkon

vojenskej služby. Povolávací rozkaz č. 105 664 mu bol doručený 03. 03. 1986, na základe ktorého sa mal dňa 02. 04. 1986 dostaviť k VÚ 1743 Banská Bystrica k vykonaniu vojenského cvičenia v trvaní 21 dní, a teda v dobe, keď tento už bol riadne zamestnaný, ako tunelár.

Je teda zrejmé, že sama skutočnosť, že Vojenský obvodný súd vedel už v pôvodnom konaní o záväzku obžalovaného I. J.Č. pracovať pre jeho zamestnávateľa Železničné stavitelstvo Praha, stav. oddiel Dolný Harmanec a to od 01. 03. 1985, kedy pracoval na stavbe strediska 07-rekonštrukcia tunelu 2a Uľanka, nie je sama o sebe rozhodujúcou, ale je tiež zrejmé, že vtedy konajúcim súdom táto skutočnosť nebola vtedy hodnotená podľa príslušného podzákonného predpisu, t.j. Úradný list ministerstva národnej obrany a ministerstva palív uverejneným v čiastke 41/1958, poukazujúci na uznesenie vlády č. 229 zo dňa 12. 03.1958. Z obsahu tejto právnej normy nižšej právnej sily pritom vyplýva, že subjektívna stránka trestného činu nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269 ods. 1 Tr. zák. účinného v čase činu, v podobe úmyslu vyhnúť sa trvalo výkonu vojenskej služby, môže byť spochybnená. Úmysel obžalovaného mohol smerovať k dlhodobej práci v podzemí ako tunelár, za súčasného "legálneho" vyhnutiu sa výkonu vojenskej základnej služby. O tom svedčí aj tá okolnosť, že záväzok na prácu rekonštrukcie tunelu 2a Uľanka, mal uzavretý ešte pred doručením povolávacieho rozkazu. Zo znenia tohto predpisu tiež vyplýva, že baníci pracujúci v uhoľných baniach pod zemou (týkalo sa to aj tunelárov), budú povolávaní k výkonu vojenskej služby len pokiaľ o to požiadajú. Tí, ktorí nepožiadali o povolanie do základnej služby, odložilo sa ich nastúpenie do 31. decembra roku, v ktorom dovŕšia 30 rokov za predpokladu, že zotrávajú v pracovnom pomere baniach pod zemou do uvedeného termínu.

Vzhľadom na uvedené, keďže zo strany obžalovaného I. J. nedošlo k naplneniu znakov skutkovej podstaty trestného činu nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., neostávalo súdu nič iné, len tento v zmysle § 285 písm. b) Tr. por. oslobodiť spod obžaloby, keďže skutok v danom prípade nie je a ani v čase vyhlásenia prvého rozsudku Vojenským obvodným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 3T/81/86 zo dňa 17. 06. 1986, nebol a nemohol byť považovaný, za trestný čin.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, v lehote 15 dní od jeho oznámenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici. Odvolanie má odkladný účinok (§306/2).

Odvolanie môžu podať:

- prokurátor pre nesprávnosť ktoréhokoľvek výroku (§ 307/1a) a to v neprospech i v prospech obžalovaného (§ 308/1,2). V prospech obžalovaného môže podať odvolanie aj proti vôli obžalovaného (§ 308/2)
- obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka (§ 307/1b) a to len vo svoj prospech (§ 308/2)
- príbuzný obžalovaného v priamom rade, jeho súrodenci, osvojiteľ, osvojenec, manžel a druh (pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného), a to len v jeho prospech (§ 308/2)
- poškodený, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody, pre nesprávnosť výroku o náhrade škody (§ 307/1c), a to v neprospech obžalovaného (§ 308/1).

Osoby oprávnené podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku môžu ho napadnúť aj preto, že taký výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba.